

У К Р А Ї Н А
ВЕЛИКОБИЧКІВСЬКА СЕЛИЩНА РАДА
РАХІВСЬКОГО РАЙОНУ
ЗАКАРПАТСЬКОЇ ОБЛАСТІ
Сорок четверта (позачергова) сесія VIII скликання

Р І Ш Е Н Н Я

Від 21 листопада 2025 року № 1717
селище Великий Бичків

**Про підтримку депутатського
звернення щодо внесення змін
до санітарних норм у частині
встановлення санітарно-захисної
зони кладовищ у гірських
населених пунктах**

Відповідно до ст. 26, 54, 59 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», ст. 5 та 8 Закону України «Про поховання та похоронну справу», Закону України «Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення», Закону України «Про статус гірських населених пунктів в Україні», враховуючи неможливість забезпечення дотримання діючих норм щодо санітарно-захисної зони кладовищ у зв'язку з гірським рельєфом території Великобичківської територіальної громади та аналогічними проблемами в інших гірських громадах, з метою ініціювання змін до чинного законодавства, що дозволить комплексно та безпечно вирішити питання облаштування місць поховання у гірських населених пунктах, розглянувши звернення Ворохтянської селищної ради від 07.10.2025р. №844/05-09, сесія Великобичківської селищної ради

В И Р І Ш И Л А:

1. Схвалити текст депутатського звернення (додаток 1) до Кабінету міністрів України, Міністерства охорони здоров'я України, Міністерства розвитку громад, територій та інфраструктури України, а також ДУ «Інститут громадського здоров'я ім. О.М. Марзеєва НАМН України», Головного управління Держпродспоживслужби щодо необхідності внесення змін до державних санітарних норм і правил у частині встановлення спеціального порядку визначення санітарно-захисних зон для кладовищ у гірських населених пунктах.

2. Додатком до звернення визначити проєкт змін до ДСанПіН 2.2.2.028-99, розроблений з урахуванням специфіки гірських територій, як такий, що підлягає направленню відповідним державним органам для розгляду.

3. Уповноважити селищного голову Олега БУРСУ підписати депутатське звернення та направити його до Кабінету Міністрів України, Міністерства охорони здоров'я України, Міністерства розвитку громад, територій та інфраструктури України та Інституту громадського здоров'я ім. О.М. Марзєєва НАМН України, Головного управління Держпродспоживслужби.

4. Рекомендувати територіальним громадам України, які мають статус гірських підтримати зазначене звернення шляхом прийняття аналогічних рішень відповідними радами або приєднання до підписання єдиного звернення.

5. Контроль за виконанням цього рішення покласти на постійну комісію з питань депутатської етики, прав людини, законності та соціального захисту.

Селищний голова

Олег БУРСА

Додаток 1
до рішення 44-ї (позачергової) сесії
Великобичківської селищної ради
VIII скликання
Від 21.11.2025 року
№ 1717

ДЕПУТАТСЬКЕ ЗВЕРНЕННЯ ЩОДО ЗМЕНШЕННЯ ТРЬОХСТОТ МЕТРОВОЇ САНІТАРНО- ЗАХИСНОЇ ЗОНИ В ГІРСЬКИХ НАСЕЛЕНИХ ПУНКТАХ

1. Передумови та актуальність проблеми

Від імені депутатів Великобичківської селищної ради Рахівського району Закарпатської області та інших громад гірського регіону звертаємося з питанням необхідності перегляду чинних нормативів щодо **санітарно-захисної зони (СЗЗ) навколо кладовищ** у гірських населених пунктах. Згідно з діючими державними санітарними правилами, мінімальна відстань від території кладовища традиційного поховання до житлової та громадської забудови, місць відпочинку, садів та городів повинна становити **не менше 300 метрів**. Більше того, якщо кладовище розташоване вище населеного пункту (по відношенню до потоку ґрунтових вод, що живлять колодязі та джерела) і є гідрологічний зв'язок з водоносним шаром, санітарно-захисна зона **має бути збільшена до 500 м**. Ці норми встановлені з метою запобігання забрудненню ґрунтових вод та довкілля продуктами розкладання та мікроорганізмами, що можуть виділятися з поховань.

Однак у специфічних умовах гірської місцевості така **300-метрова зона є надмірно великою та фактично нездійсненною**. Більшість гірських сіл розташовані у вузьких долинах, на обмежених придатних для забудови площах. Рельєф місцевості (круті схили, ущелини, близькість до річок) означає, що знайти ділянку під кладовище, яка була б віддалена на 300 м від будь-якого житлового будинку чи джерела води, практично неможливо.

Така ситуація призводить до низки проблем. З одного боку, **санітарно-епідемічний ризик**: попадання продуктів розкладу тіла (аміак, сірководень, трупні отрути, патогенні мікроорганізми тощо) у ґрунтові води і повітря поблизу житла та колодязів. З іншого боку, **соціально-правові конфлікти**: місцеві жителі, розуміючи необхідність поховання близьких на рідній землі, часто ігнорують небезпеки. Відомий приклад – ситуація в селі Татарів (Яремчанська міська рада), де місцевий житель через близькість нового кладовища до його будинку (близько 30 м) та річки подав позов, що дійшов до Європейського суду з прав людини. У справі «Дземюк проти України» (№42488/02) ЄСПЛ у 2014 році став на бік заявника, визнавши, що розміщення кладовища поруч із його домогосподарством порушує право на повагу до житла і приватного життя, а державні органи не забезпечили виконання власних санітарних норм. Цей прецедент підкреслює, що проблема має не лише місцевий, а й загальнонаціональний правовий характер.

Отже, **норма 300 м у нинішньому вигляді не враховує об'єктивні географічні реалії гірських територій**. Це питання актуальне для багатьох громад Українських Карпат (нашої Великобичківської громади, Ворохтянської

громади, Поляницької ОТГ, Яремчанської міськради, Верховинської селищної громади тощо), які стикаються з неможливістю облаштувати нові кладовища або легалізувати існуючі, не порушуючи закон. Відсутність рішення змушує громади йти на свідоме порушення правил або ж залишатися без належних місць поховань, що неприпустимо з точки зору забезпечення гідних умов життя населення та дотримання їхніх традиційних прав.

2. Нормативно-правова база питання

Чинне законодавство України встановлює жорсткі вимоги до вибору місць поховань з позицій санітарії та екологічної безпеки. Основними нормативно-правовими актами, що регулюють цю сферу, є:

- **Закон України «Про поховання та похоронну справу» №1102-IV від 10.07.2003 р.** – визначає загальні правові засади функціонування місць поховань. Згідно зі статтею 5 цього Закону, нормативні акти у сфері поховання **мають включати обов'язкові санітарно-гігієнічні норми** щодо створення та функціонування кладовищ. Тобто вимоги Держсанправил є обов'язковими до виконання всіма органами влади, підприємствами і громадянами при організації поховань.

- **Державні санітарні правила та норми «Гігієнічні вимоги щодо облаштування і утримання кладовищ в населених пунктах України» ДСанПіН 2.2.2.028-99**, затверджені постановою Головного державного санітарного лікаря України 01.07.1999 №28 (із змінами). Саме цей документ встановлює згадані вище нормативні відстані: **не менше 300 м** від кладовищ традиційного поховання до житлової та громадської забудови, садових ділянок, зон відпочинку. Для колумбаріїв та кладовищ, призначених лише для поховання урн після кремації, норма відстані менша – **100 м**, що свідчить про можливість диференційованого підходу залежно від виду поховання. ДСанПіН 2.2.2.028-99 також містить норму про збільшення зони до 500 м в умовах загрози забруднення джерел питного водопостачання при розташуванні кладовища вище за течією ґрунтових вод (п.3.6). Ці правила розроблено на основі Закону України «Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення», і вони є обов'язковими до виконання; їх порушення тягне юридичну відповідальність.

- **Державні будівельні норми (ДБН)**, зокрема ДБН Б.2.2-12:2019 «Планування і забудова територій», у частині планування кладовищ відсилають до санітарних класифікацій та вимог. Чинні ДБН фактично узгоджуються із санітарними правилами, встановлюючи, що кладовища належать до об'єктів санітарної класифікації III класу з нормативною СЗЗ 300 м. Тобто вимога 300 м інтегрована і в правила землекористування та забудови.

- **Статус гірських населених пунктів** визначається Законом України «Про статус гірських населених пунктів в Україні» №56/95-ВР від 15.02.1995 р. Цей Закон встановлює критерії віднесення поселень до гірських (висота над рівнем моря, крутизна схилів, кліматичні умови тощо) та проголошує **особливі засади державної політики щодо розвитку таких територій**. Державні органи покликані враховувати специфічні потреби гірських громад, забезпечувати їх соціальний захист і сталий розвиток. На жаль, у чинних санітарних нормах для кладовищ цей принцип індивідуального підходу до гірських умов не реалізований – наразі для всіх застосовується єдиний норматив 300/500 м, без винятків чи поправочних коефіцієнтів на рельєф.

Отже, **колізія** полягає в тому, що з одного боку діють суворі санітарні норми, покликані убезпечити населення від потенційних шкідливих факторів поховань, а з іншого – ці норми не адаптовані до географічних та демографічних реалій гірських населених пунктів. У результаті маємо масове **невиконання нормативів на практиці** (що підтверджується як статистикою, так і рішеннями судів), а отже, і фактичну **втрату авторитетності самого закону**: коли вимога невиконувана, її дотримання не забезпечується, страждає верховенство права. Ситуацію необхідно врегулювати шляхом внесення змін до нормативних актів найвищого рівня.

3. Обґрунтування необхідності змін

1. Неможливість дотримання норми 300 м у горах. Як зазначалося, ландшафт гірських поселень характеризується тісністю придатних територій. Села розташовані вздовж річок, оточені схилами; житлові та господарські будівлі сконцентровані компактно. В таких умовах **радіус 300 м охоплює надто велику площу**, часто більшу, ніж сам населений пункт. Наприклад, у селі Татарів вибране під кладовище місце розміщене за 30 м від найближчої оселі і за 70 м від річок – іншої ділянки просто не знайшлося. Подібна ситуація характерна і для сіл нашого регіону. Це означає, що **формально легально створити нове кладовище неможливо**, бо куди б його не спроектувати – всюди в радіусі 300 м є або хати, або колодязі, або річки чи землі Карпатського біосферного заповіднику. При цьому старі кладовища, закладені ще багато десятиліть тому, майже завжди знаходяться набагато ближче до житла, ніж це вимагають сучасні правила. Громади опиняються перед вибором: або продовжувати використовувати наявні місця поховань, порушуючи закон, або зовсім залишити померлих без належного місця спочинку – обидва варіанти неприпустимі. Очевидно, що **норматив потребує гнучкості**: він має враховувати щільність та специфіку забудови в горах.

2. Непропорційність зони ризикам та сучасним технологіям. Норма 300 м була встановлена ще радянськими санітарними правилами і перейшла у вітчизняні без змін. Вона є досить консервативною, «на всяк випадок» великою. Водночас сучасні дослідження та зарубіжний досвід свідчать, що **фактичний вплив кладовищ на довкілля обмежується значно меншою зоною** за умови правильного вибору місця та експлуатації. Так, основна небезпека – забруднення води – актуальна лише при певних ґрунтово-гідрологічних умовах (неглибокі ґрунтові води, їхній потік у напрямку до колодязів тощо). Якщо ж ділянка підібрана вдало – на природному схилі від житлової зони, з достатньою аерацією ґрунтів, низьким рівнем ґрунтових вод – **ризик інфільтрації забруднень мінімальний**. За оцінками екологів, небезпечні хімічні сполуки (трупні гази, сполуки азоту, бактерії) здебільшого розкладаються і фільтруються ґрунтом на значно меншій відстані, ніж 300 м, особливо у невеликих сільських кладовищах.

Крім того, сьогодні існують засоби пом'якшення ризиків: **централізоване водопостачання** (щоб громада не залежала від колодязів біля кладовища), **сучасні конструкції могил і трун** (герметичні вкладиші, бетонні капсули тощо, які перешкоджають проникненню продуктів розкладу у ґрунт), **санітарне озеленення** (щільні насадження навколо кладовища, які сприяють біофільтрації води і повітря). Отже, за умови впровадження таких заходів допустиму відстань можна скоротити без істотного збільшення ризиків для здоров'я

населення. Звертаємо увагу, що чинні норми вже передбачають можливість 100-метрової зони для поховання урн – тобто законодавець визнає, що менші відстані можуть бути безпечними при іншому характері поховань. Аналогічно, у випадку гірських традиційних поховань можна встановити меншу зону, поєднавши це з обмеженнями та інженерними рішеннями для гарантії безпеки.

3. Соціально-правові наслідки залишення ситуації без змін. Якщо вимогу 300/500 м не змінити, маємо ризик подальшого **накопичення системних порушень** та конфліктів. Станом на сьогодні, як зазначалося, більшість гірських кладовищ формально нелегальні з точки зору санітарних норм. Це означає, що **кожен житель може оскаржити діяльність кладовища у суді**, як це сталося в Татарові, і суд вимушений буде визнати порушення (бо норма однозначна). Уже зараз є прецедент, коли ЄСПЛ зобов'язав державу вжити заходів через недотримання дистанції. Теоретично, якби виконувати рішення судів буквально, довелося б **закривати та переносити сотні поховань**, що нереально і створить соціальну напругу. Навпаки, якщо проігнорувати рішення – держава порушує міжнародні зобов'язання. Таким чином, **правове поле потребує корекції**, аби узгодити його з реальними умовами і запобігти масовим порушенням та судовим позовам у майбутньому. Тим більше, що гірські громади – це переважно невеликі населені пункти, де матеріальні та кадрові ресурси обмежені, і вони не мають змоги самотійно вирішити проблему (наприклад, побудувати крематорій або переселити значну кількість людей подалі від кладовища).

З огляду на наведене, вважаємо, що **необхідне термінове внесення змін до нормативних актів** України, аби передбачити особливий порядок встановлення санітарно-захисних зон для кладовищ у гірській місцевості. Такий підхід відповідатиме і принципу справедливості (рівні права громад на поховання з врахуванням умов), і державній політиці розвитку гірських територій, закладеній у законодавстві.

4. Пропозиції щодо вирішення проблеми

1. Внесення змін до нормативно-правових актів. Основним шляхом розв'язання проблеми бачимо **коригування державних санітарних норм** стосовно кладовищ. Необхідно доповнити ДСанПіН 2.2.2.028-99 положеннями, які **дозволяють зменшення розміру СЗЗ у гірських населених пунктах**. Зокрема, пропонується закріпити наступні принципи:

- *Диференційований підхід для гірських територій:* Встановити, що для населених пунктів, які офіційно мають статус гірських (відповідно до Закону №56/95-ВР), **мінімальна відстань від кладовища до житлової та громадської забудови може бути зменшена, наприклад, до 100 метрів**. Ця величина обрана з урахуванням того, що 100 м вже визнається безпечною відстанню для поховання кремованих останків; окрім того, ряд наукових публікацій та зарубіжних норм вказує на достатність 50–150 м при належних умовах ґрунту. Таким чином, 100 м – компромісний показник, що суттєво полегшить громадам пошук ділянки, але все ще забезпечить певний санітарний буфер.
- *Особливі умови та обмеження:* Зменшення СЗЗ повинно **супроводжуватися додатковими вимогами** для гарантії безпеки. Пропонуємо передбачити, що рішення про встановлення зони меншої за 300 м приймається **в індивідуальному порядку** на підставі детального

інженерно-геологічного та санітарно-епідеміологічного обґрунтування. Іншими словами, для кожного конкретного кладовища в гірському населеному пункті має проводитися **експертиза (гідрогеологічні вишукування, аналіз напрямку течії підземних вод, оцінка фільтраційної здатності ґрунтів тощо)**, яку можуть виконати фахові установи (наприклад, Інститут громадського здоров'я ім. О.М.Марзєєва НАМН України). Якщо експерти підтверджують, що при зоні 100 м (або іншій мінімізованій відстані) **ризик для питної води та здоров'я людей відсутній або допустимий**, то така зона встановлюється офіційно рішенням компетентного органу (обласного Центру контролю та профілактики хвороб МОЗ чи іншого органу, що прийшов на зміну санепідслужбі). Водночас, якщо місцеві умови вимагають більшої дистанції – висновок експертизи може наполягати на збільшенні зони навіть понад мінімум.

- *Врахування захисту водних джерел:* Оскільки головна загроза – забруднення джерел водопостачання – пропонуємо окремо регламентувати випадки, коли кладовище розташовується вище колодязів чи джерел. **Чинна норма 500 м** у п.3.6 ДСанПіНу явно непомірна для гірських умов (півкілометра в горах охоплює інколи всю долину). Ми пропонуємо переглянути цю норму: для гірських поселень встановити, що за наявності гідрогеологічного зв'язку з джерелами питної води **СЗЗ повинна бути, скажімо, не менше 250 м, але обов'язково із впровадженням заходів** захисту водоносного горизонту. Такими заходами можуть бути: обладнання водозаборів (колодязів) герметичними кришками і бетонованими зумпфами, облаштування дренажних каналів, що відводять поверхневі води від кладовища, висадження смуги дерев та кущів фітофільтрів на межі кладовища тощо. Метою є компенсувати скорочення відстані інженерними рішеннями. Зрештою, навіть при 500 м гарантій абсолютної безпеки немає без технічного захисту – тому правильніше дозволити меншу відстань, **але зобов'язати громади впровадити захисні заходи** за рекомендаціями фахівців.
- *Обмеження розміру кладовища та типу поховань:* Як додатковий страховий чинник можна передбачити, що у разі скорочення СЗЗ у гірському населеному пункті **площу самого кладовища або кількість поховань на рік слід обмежувати** (наприклад, не більше певної кількості могил на гектар), аби зменшити концентрацію можливих забруднювачів.
- *Узгодження з іншими нормативами:* Після внесення змін до ДСанПіН слід також внести відповідні корективи в підзаконні акти та стандарти. Зокрема, **ДБН з планування територій** мають бути синхронізовані: у таблицях класів СЗЗ для об'єктів III класу (кладовищ) слід додати виноску про можливість зменшення зони для гірських населених пунктів відповідно до санітарних правил. Міністерству розвитку громад та територій варто врахувати нові норми при розробці містобудівної документації. Також **Водний кодекс України** міг би отримати уточнення щодо охорони підземних вод: наприклад, дозволити певні відхилення від стандартних прибережних смуг чи санітарних зон за умови реалізації компенсуючих заходів у горах.

2. Звернення до центральних органів влади та наукових установ. Дане звернення адресовано, передусім, **Кабінету Міністрів України** як вищому органу у системі виконавчої влади, що координує діяльність міністерств. Саме Кабмін уповноважений затверджувати державні санітарні норми (в нинішніх умовах дерегуляції – через погодження проектів МОЗ) або давати доручення щодо їх перегляду. Ми просимо Кабінет Міністрів розглянути питання про необхідність змін у санітарному законодавстві та **доручити відповідним відомствам підготувати такі зміни**. Зокрема, йдеться про Міністерство охорони здоров'я України (якому підпорядковані питання санітарного та епідемічного благополуччя) та Міністерство розвитку громад та територій України (щодо містобудівних норм і благоустрою населених пунктів).

До роботи над науковим обґрунтуванням змін пропонуємо залучити **ДУ «Інститут громадського здоров'я ім. О.М. Марзєєва НАМН України»** – провідну наукову установу у галузі гігієни та санітарії, яка має відповідний досвід. Інститут ім. Марзєєва вже брав участь у розробці чинних ДСанПіН для кладовищ та інших об'єктів, тому його експерти компетентні оцінити сучасні наукові дані щодо безпечних відстаней, провести необхідні дослідження ґрунтів і вод у типових гірських громадах, дати рекомендації щодо мінімально достатніх зон та засобів захисту. Ми звертаємося до Інституту з проханням підтримати нашу ініціативу науковим висновком та пропозиціями.

3. Альтернативні та додаткові заходи. Розуміючи, що **зміна нормативів – складний процес**, громади зі свого боку готові вживати додаткових заходів для зниження ризиків і покращення ситуації вже зараз. Зокрема, будемо ініціювати на місцевому рівні програми щодо:

- **Поліпшення водопостачання** – максимальне винесення громадських колодязів на безпечніші ділянки, буріння артезіанських свердловин, будівництво централізованих систем водопостачання у селах, де кладовище розташоване близько до старих джерел. Забезпечивши людей чистою водою з альтернативних джерел, ми значно зменшимо потенційний шкідливий вплив близького розташування кладовища.
- **Благоустрій та санітарне утримання кладовищ** – облаштування огорож, водостоків, посадка дерев навколо периметру (як природних біофільтрів). Регулярне прибирання, контроль за тим, щоб на кладовище не зносили сміття, не використовували екологічно небезпечні матеріали при похованнях. Все це сприятиме зниженню навантаження на довкілля.
- **Роз'яснювальна робота з населенням** – будемо інформувати мешканців про важливість дотримання гігієнічних вимог навіть при зменшенні зони: не копати колодязів ближче визначеної межі, не випасати худобу на прилеглий території, уникати інших практик, що можуть призвести до контакту з потенційно забрудненим ґрунтом.

Ці дії не потребують змін законодавства і можуть бути реалізовані на рівні місцевого самоврядування. Проте їх ефективність та сталість багато в чому залежить від **скорішого вирішення головного питання – законодавчого закріплення реалістичних санітарних норм**. Без цього громади постійно перебуватимуть у стані правової невизначеності та ризику санкцій.

5. Вимоги звернення та очікуваний результат

У зв'язку з викладеним, депутати Великобичківської селищної ради просять Кабінет Міністрів України:

- 1. Ініціювати внесення змін до нормативних актів, що встановлюють санітарно-гігієнічні вимоги до облаштування кладовищ, з метою зменшення санітарно-захисної зони у гірських населених пунктах. Зокрема, внести зміни до ДСанПіН 2.2.2.028-99 (текст запропонованих змін додається у Додатку) та, при необхідності, пов'язаних документів (ДБН, правил благоустрою тощо).**
- 2. Доручити Міністерству охорони здоров'я України у співпраці з Національною академією медичних наук (зокрема Інститутом ім. Марзеєва) та Міністерством розвитку громад та територій підготувати науково обґрунтований проєкт змін. Рекомендувати залучити до роботи представників гірських громад, екологів, гігієністів та інших фахівців. За результатами – подати проєкт нормативно-правового акта на затвердження Уряду в установленому порядку.**
- 3. Розглянути можливість прийняття постанови Кабінету Міністрів (або доручення) вже на перехідний період, яка б дозволила обласним військовим адміністраціям та органам місцевого самоврядування погоджувати відведення земель під нові кладовища в гірських населених пунктах із зменшеними СЗЗ, за умов наявності позитивного висновку санітарно-епідеміологічної експертизи. Це б оперативно вирішило найгостріші проблеми громад, не чекаючи повного циклу внесення змін до відомчих наказів.**
- 4. Направити копію цього звернення до Інституту громадського здоров'я ім. О.М. Марзеєва НАМН України для надання наукового висновку та пропозицій. Сподіваємося на підтримку науковців у визначенні безпечних параметрів і заходів для наших умов.**

Ми впевнені, що **державницький підхід до даної проблематики** дозволить, з одного боку, забезпечити належний рівень санітарно-епідемічної безпеки населення, а з іншого – гарантувати реалізацію конституційних прав громадян, які проживають у гірській місцевості, на гідне поховання близьких відповідно до традицій. Прийняття запропонованих змін сприятиме зміцненню законності, усуне передумови для конфліктів і судових позовів, покращить імідж України у виконанні рішень ЄСПЛ, а головне – стане проявом турботи держави про потреби своїх гірських громад.

Сподіваємося на позитивний та оперативний розгляд нашого звернення. Гірські територіальні громади готові всебічно сприяти центральним органам влади у роботі над зазначеними змінами – надавати необхідні дані, майданчики для пілотних досліджень, експертні висновки тощо. Віримо, що спільними зусиллями нам вдасться вирішити цю нагальну проблему на користь людей і з дотриманням принципів безпеки та законності.

З повагою, депутати Великобичківської селищної ради (територіальної громади)

(від імені громади та за дорученням депутатів – Голова селищної ради Олег БУРСА)

Додатки:

1. Проект змін до нормативно-правових актів (на 2 стор.).

6. Додаток: Проект змін до нормативних актів

Проект вноситься Кабінетом Міністрів України / Міністерством охорони здоров'я України

Про внесення змін до Державних санітарних правил та норм “Гігієнічні вимоги щодо облаштування і утримання кладовищ в населених пунктах України” (ДСанПіН 2.2.2.028-99)

Відповідно до статті 20 Закону України “Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення” та статті 5 Закону України “Про поховання та похоронну справу”, з метою актуалізації санітарно-гігієнічних норм з урахуванням особливостей гірських населених пунктів, Кабінет Міністрів України постановляє:

1. Доповнити пункт 3.5 ДСанПіН 2.2.2.028-99 новим абзацом другим такого змісту:

“Для населених пунктів, яким надано статус гірських відповідно до законодавства, санітарно-захисна зона від території кладовища традиційного поховання до житлових і громадських будівель, зон відпочинку, садів та городів може встановлюватися у розмірі меншому ніж 300 м, але не менше ніж 100 м, за умови дотримання спеціальних вимог. Зокрема, рішення про зменшення санітарно-захисної зони приймається на підставі позитивного висновку державної санітарно-епідеміологічної експертизи щодо безпечності такого скорочення, з урахуванням результатів інженерно-геологічних вишукувань та оцінки впливу на джерела питного водопостачання. У разі застосування зменшених розмірів санітарно-захисної зони в гірських населених пунктах, орган місцевого самоврядування зобов'язаний забезпечити реалізацію комплексу заходів із санітарного та інженерного захисту (облаштування поховань і водозаборів захисними протифільтраційними екранами, дренаж, санітарне озеленення тощо) згідно з вказівками територіального органу Держсанепідслужби або уповноваженої установи Міністерства охорони здоров'я.”

2. Пункт 3.6 ДСанПіН 2.2.2.028-99 викласти в такій редакції:

“3.6. У сільських населених пунктах (крім гірських) при розташуванні кладовища вище населеного пункту стосовно потоку ґрунтових вод, які живлять джерела децентралізованого господарсько-питного водопостачання (колодязі, каптажі тощо), та за наявності гідрологічного зв'язку поверхні кладовища з водоносним горизонтом, санітарно-захисна зона збільшується до 500 м. У гірських населених пунктах за наявності зазначених умов санітарно-захисна зона встановлюється у розмірі не менше 250 м, за умови обладнання джерел водопостачання інженерними засобами захисту від інфільтрації забруднень (гідроізоляція колодязів, каптажів, установлення фільтрів тощо) та здійснення іншого комплексу заходів, погодженого з уповноваженим органом санітарного нагляду.”

3. Доповнити ДСанПіН 2.2.2.028-99 новим пунктом 3.10 такого змісту (інші пункти 3.10 – 3.13 уважати відповідно 3.11 – 3.14):

“3.10. Під час планування нових кладовищ у гірських населених пунктах рекомендується, по можливості, обирати земельні ділянки за межами житлової забудови, на максимально доступній відстані. Органи місцевого самоврядування гірських населених пунктів повинні передбачати у своїй містобудівній документації резервні території під кладовища з урахуванням зменшених нормативів санітарно-захисних зон та забезпечення доїзду спеціалізованого транспорту. У разі неможливості дотримання навіть зменшених санітарних зон, місцеві органи влади можуть укладати міжмуніципальні угоди щодо використання спільних (централізованих) місць поховань для кількох гірських громад за межами щільної забудови, з дотриманням вимог цих Санітарних правил.”

- 4. Міністерству охорони здоров'я України** у тримісячний строк з дня набрання чинності цією постановою забезпечити внесення змін до відомих нормативних документів (Державні санітарні норми і правила, інші акти МОЗ) та довести зміст цієї постанови до відома органів місцевого самоврядування і військових адміністрацій, забезпечивши методичні рекомендації щодо її застосування.
- 5. Міністерству розвитку громад та територій України** забезпечити врахування положень цієї постанови при розробці змін до державних будівельних норм, правил планування і забудови територій та інших нормативних актів з питань благоустрою населених пунктів.
- 6.** Ця Постанова набирає чинності з дня її офіційного опублікування.

Обґрунтування: Зазначені зміни мають на меті адаптацію санітарно-гігієнічних вимог до умов гірських населених пунктів України. Вони розроблені на основі аналізу географічних, демографічних та гігієнічних особливостей гірських територій, рекомендацій профільних наукових установ та з урахуванням міжнародного досвіду. Очікується, що впровадження змін дозволить громадам виконувати законні вимоги без шкоди для життєдіяльності, одночасно зберігаючи достатній рівень захисту здоров'я населення і довкілля.

Секретар ради

Валентина БОЖУК